

חדשות ועדכונים כלכליים מהעולם

המחלקה למחקר כלכלי, התאחדות התעשיינים בישראל
ינואר 2023

התאחדות
התעשיינים
בישראל

תמצית המצב הכלכלי בעולם

- יו"ר קרן המטבע הבינלאומית צופה כי שליש ממדינות העולם יכנסו למיתון בשנת 2023
- מדד מנהלי הרכש בישראל יורד בחדות בחודש נובמבר ועובר מהתרחבות להתכווצות
- עליית האינפלציה בישראל במגמת האצה, אך עדיין נמוכה באופן משמעותי ביחס למדינות אחרות בעולם
- בנקים מרכזיים בעולם ממשיכים להילחם באינפלציה באמצעות מדיניות מוניטארית הדוקה
- השוואת מחירי חומרי גלם בין סוף 2022 לעומת סוף 2021 העלתה כי חלו ירידות בחלק ממחירי חומרי הגלם, לצד זינוק במחיר הפחם ב-2022

מדד מנהלי הרכש – התכווצות הפעילות התעשייתית העולמית

מדד מנהלי הרכש בתעשייה ברחבי העולם

נובמבר 2022

שינוי
חודשי:

+2.5

+0.8

+0.2

-4.6

-1.7

-1.2

-0.6

+0.5

+0.3

-6.2

מקור: בנק הפועלים, MARKIT, ISM

הפעילות הכלכלית בעולם ממשיכה להתמתן על רקע האינפלציה הגבוהה והעלאות הריבית, משבר האנרגיה באירופה וההאטה בסין על רקע מדיניות zero-COVID שהממשל הסיני החל להרפות רק בדצמבר.

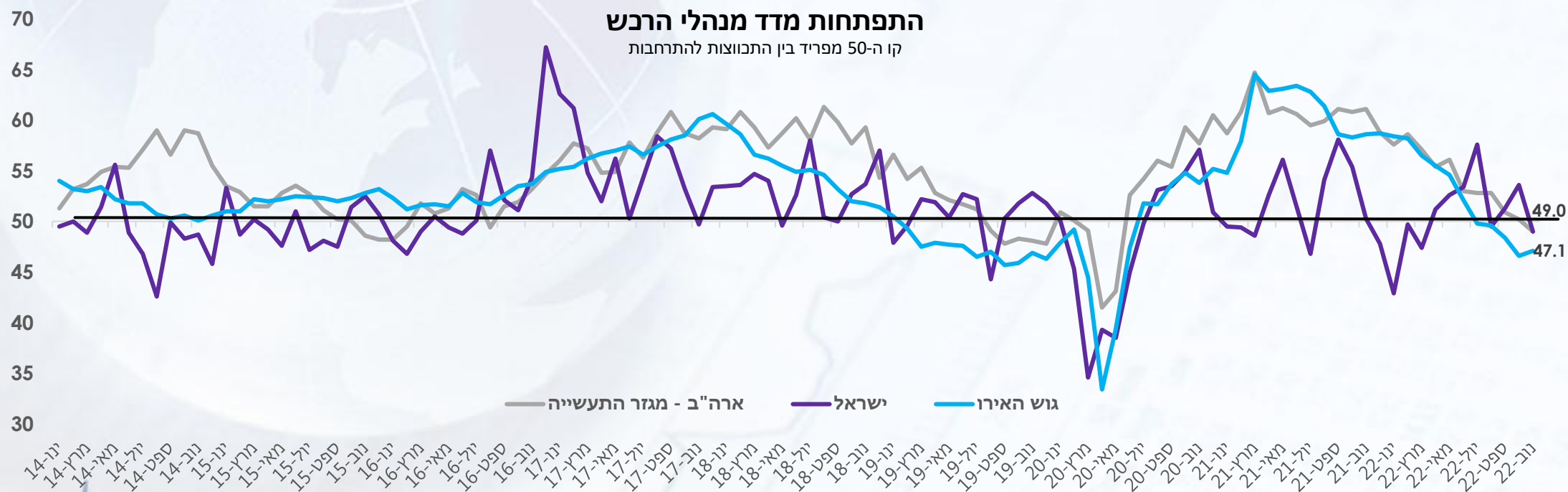
מדד מנהלי הרכש **העולמי** בתעשייה רשם ירידה של 0.4 נקודות, ועמד בחודש נובמבר 2022 על 48.8 נקודות, ערך אשר משקף התכווצות בייצור הגלובלי. זהו החודש השלישי ברציפות בו המדד מצביע על התכווצות, לאחר 26 חודשים רצופים של התרחבות (החל מיוני 2020). מדובר בסימן למיתון אפשרי לאחר הצמיחה בעולם לאורך שנת 2021 והיציאה ממשבר הקורונה.

גם המדדים בישראל ובארה"ב מראים התכווצות, דבר המעיד על שינוי מגמה לאחר חודשי ההתרחבות שהיו למדינות.

מדד מנהלי הרכש – מגמות בארה"ב, אירופה וישראל

מדד מנהלי הרכש הישראלי רשם ירידה של 4.6 נקודות בנובמבר לרמה של 49.0, ירידה אשר מצביעה על התכווצות הפעילות התעשייתית הישראלית. מדובר בחודש ראשון של התכווצות לאחר שני חודשי התרחבות. לעומתו, מדד גוש האירו רשם עלייה של 0.5 נקודות אך נשאר מתחת לקו ה-50 ולכן עדיין מציג התכווצות. משמע, חלה האטה בקצב ההתכווצות. כמו כן, גם מדד מנהלי הרכש בארה"ב רשם נסיגה של כ-0.7 נקודות, זה החודש השני ברציפות.

* גם ישראל וגם ארה"ב ירדו לרמה של 49 במדדי מנהלי הרכש בחודש נובמבר

מדדי המחירים לצרכן בישראל ובעולם

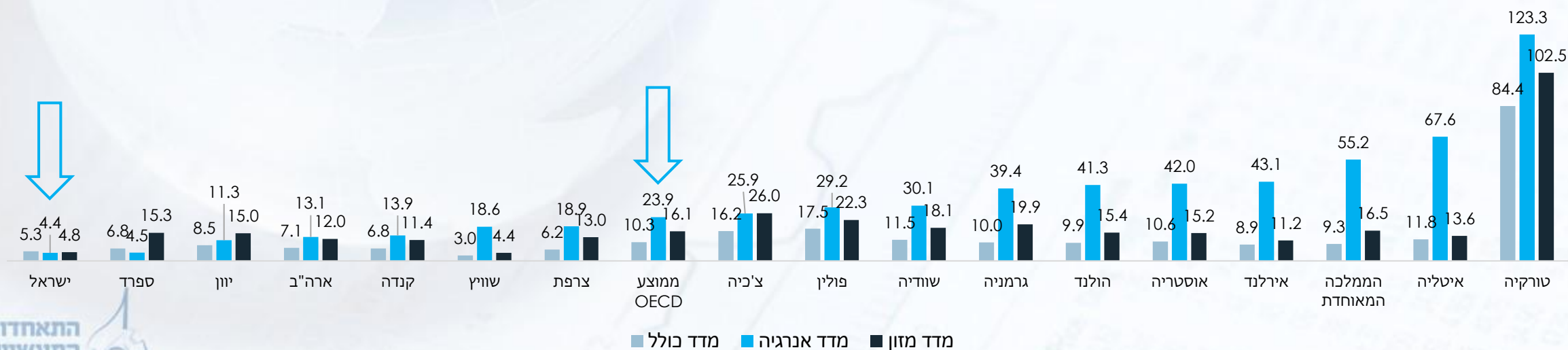

מדדי המחירים בעולם ממשיכים לעלות, ומתבלט ביניהם מדד מחירי האנרגיה אשר עלה משמעותית מאז תחילת המלחמה בין רוסיה לאוקראינה. ניכרות השפעות צמצום אספקת הגז הטבעי מצד רוסיה, והסנקציות האירופיות על יבוא נפט ופחם מרוסיה.

אף שהאינפלציה המקומית נמצאת מעל יעד יציבות המחירים של בנק ישראל, בהשוואה בינלאומית, האינפלציה בישראל הינה נמוכה באופן משמעותי ביחס לרוב המדינות הנסקרות.

השינוי במדד הכללי בישראל עמד על 5.3% בחודש נובמבר 2022 (לעומת נובמבר 2021), בעוד שהשינוי הממוצע ב-OECD כמעט כפול: 10.3%. מדד המחירים לצרכן במזון נמוך פי 3 לערך, עם 4.8% בישראל לעומת 16.1% ב-OECD, ומדד מחירי האנרגיה נמוך פי 5, עם עלייה של 4.4% בישראל לעומת 23.9% בממוצע OECD.

קצב שינוי מדדים - מדד כולל, מדד אנרגיה ומדד מזון
נובמבר 2022 לעומת נובמבר 2021 (%)

שערי ריבית: המשך העלאת ריבית ברחבי העולם

ישראל – בחודש ינואר העלה בנק ישראל את הריבית בפעם השביעית ב-0.5 נקודות אחוז לרמה של 3.75%. בין הגורמים שתמכו בהעלאה: האצה באינפלציה, שנמצאת מעל יעד יציבות המחירים, שוק עבודה הדוק והעלאות ריבית בארה"ב ובאיחוד האירופי, לצד מדינות נוספות בעולם. לצד אלה, הביע נגיד הבנק חשש מפני המדיניות הפיסקאלית המרחיבה הצפויה של הממשלה החדשה.

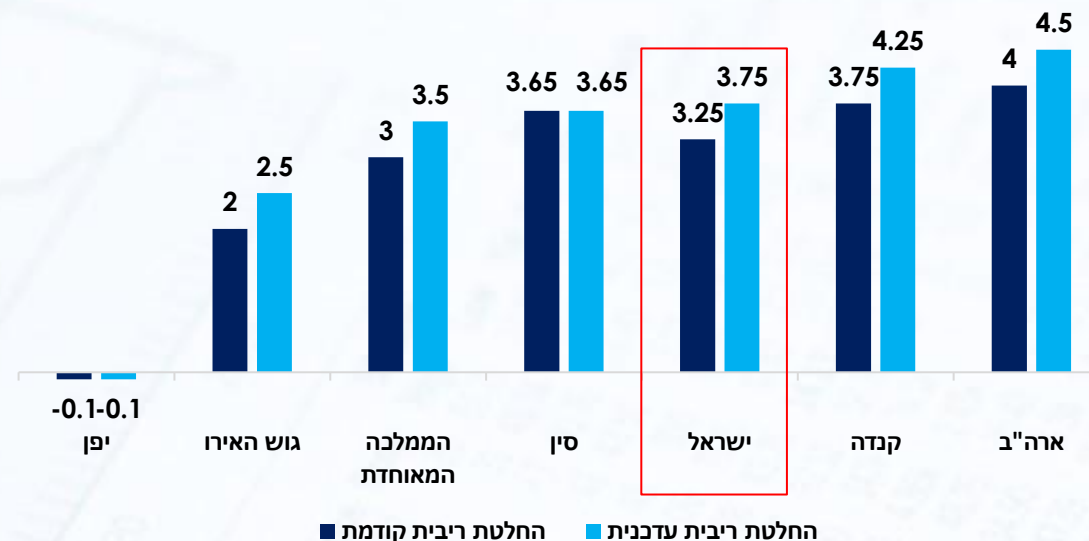
לפי תחזיות של גופים כלכליים בישראל, בנק ישראל צפוי להעלות את הריבית בעוד רבע אחוז לרמה של 4.0% ולהישאר ברמה זו (terminal rate), אך תתכן אפשרות של רמה גבוהה יותר, בעיקר במקרה בו אכן הממשלה החדשה תנקוט במדיניות פיסקאלית מרחיבה.

גוש האירו – הבנק המרכזי של אירופה העלה את הריבית בדצמבר ב-0.5 נקודות אחוז לרמה של 2.5% על רקע האינפלציה הגבוהה ביבשת שכבר חצתה את ה-10% בנובמבר. חרף הבחירה בהעלאה של 0.5 ולא של 0.75 נקודות אחוז, נגידת הבנק מסרה שרמת הריבית תעלה משמעותית בעתיד על מנת לרסן את האינפלציה.

ארה"ב – הבנק המרכזי של ארצות הברית העלה את הריבית ב-0.5 נקודות אחוז לטווח של 4.25-4.5%, ועדכן את תחזית הריבית ל-5.1% עד לסוף 2023, מעל התחזית הקודמת מספטמבר (4.6%). בנוסף, רוב חברי הוועדה המוניטרית צופים ירידות ריבית ב-2024.

ריביות בנקים מרכזיים בעולם

מדינה	החלטה אחרונה	ריבית נוכחית
ארה"ב	העלאה של 0.5%	4.25-4.5%
קנדה	העלאה של 0.5%	4.25%
ישראל	העלאה של 0.5%	3.75%
סין	ללא שינוי בהודעה האחרונה	3.65%
הממלכה המאוחדת	העלאה של 0.5%	3.5%
גוש האירו	העלאה של 0.5%	2.5%
יפן	ללא שינוי מאז 2016	-0.1%

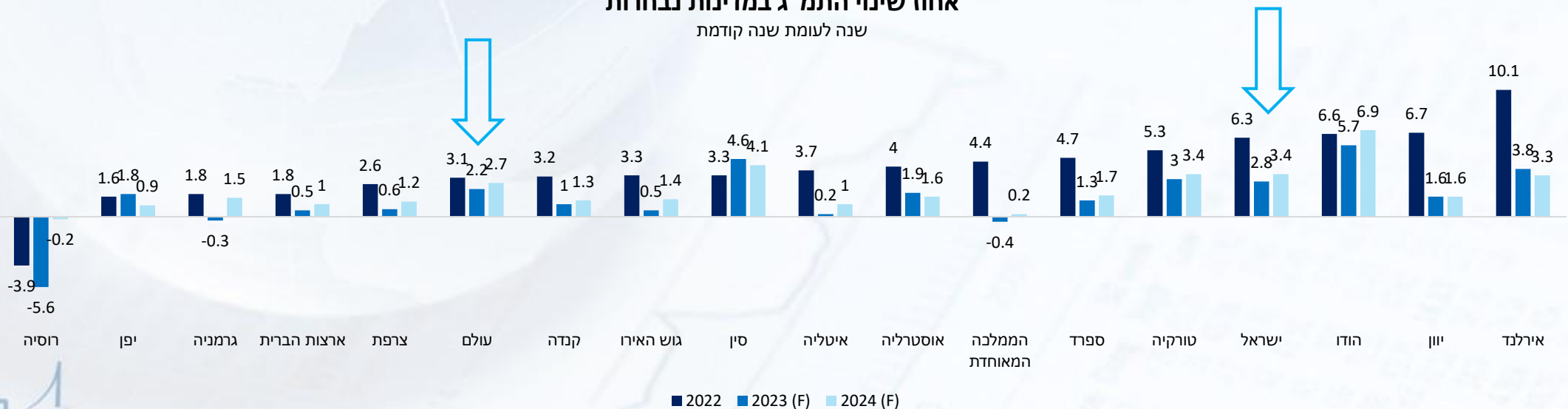
צמיחת תמ"ג נמוכה בשנים הקרובות ביחס ל-2022

גופי מחקר כלכליים בעולם צופים התמתנות ניכרת בצמיחת התמ"ג במדינות רבות בעולם, ויו"ר קרן המטבע העולמית אף מעריכה ששליש ממדינות העולם יכנסו למיתון בשנת 2023. שינוי זה נובע הן מהאינפלציה הגבוהה ברחבי העולם ועליות הריבית של הבנקים המרכזיים שבאו בעקבותיה, והן מהמלחמה בין רוסיה לאוקראינה שפגעה בשוק האנרגיה העולמי.

ניתן לראות כי בישראל התוצר בשנת 2022 גדל ב-6.3%, התרחבות בולטת לחיוב בין מדינות העולם. בשנים הבאות, 2023 ו-2024, צפויה צמיחה מתונה יותר, של 2.8% ו-3.4% בהתאמה, לפי תחזית ה-OECD. יצוין כי בנק ישראל ומשרד האוצר חוזים צמיחה של 3% בשנת 2023, בעוד חברת S&P חוזה צמיחה של 2% בלבד.

בגוש האירו ובארצות הברית צפויה צמיחה של 0.5% ב-2023. ב-2024 צפויה צמיחה של 1.4% בגוש האירו ושל 1.0% בארצות הברית.

אחוז שינוי התמ"ג במדינות נבחרות
שנה לעומת שנה קודמת

ירידות בחלק ממחירי חומרי הגלם, לצד זינוק במחיר הפחם ב-2022

בגרף מטה ניתן לראות את שיעורי השינוי במחירי חומרי הגלם השונים במהלך השנה האחרונה. מחירי המזון, ביניהם אורז, חיטה, תירס, סויה וסוכר עלו. מחירי הנפט גם הם עלו ב-10% עבור נפט מסוג ברנט ו-7% עבור נפט מסוג WTI.

לעומתם, המתכות הראו מגמה מעורבת: הפלדה עלתה ב-10% ומנגד הנחושת והאלומיניום ירדו ב-13% וב-16% בהתאמה.

העץ רשם תנודתיות רבה לאורך השנה, ובסך הכל רשם ירידה משמעותית בגובה 66% בהשוואת היום האחרון של 2022 לעומת היום האחרון של 2021. מחיר הכותנה הראה תנודתיות גם הוא, ובשיאו עלה ב-26% (ינואר-אפריל 2022), ולאחר מכן ירד ב-46% וסיים את השנה בירידה כוללת של 23% ביחס לסוף 2021. המחיר הושפע בתחילת השנה מביקושים הולכים וגוברים בשווקים מתעוררים.

הפחם הראה את הגידול המשמעותי ביותר, עם עלייה של 95%. עלייה זו של מחירי הפחם השפיעה גם על מחירי החשמל בעולם.

שיעור השינוי במחירי חומרי גלם נבחרים

31.12.21 לעומת 31.12.22

It's all gone Pete Tong (for Estonia)

Selected OECD countries

(Ranking out of 34)	GDP Q4 2021-Q3 2022 % change	Consumer prices Dec 2021-Oct 2022* % change	Inflation breadth† Oct 2022, %	Share prices‡ Dec 2021-Nov 2022 % change	Public net debt as % of GDP 2021-22§ %-point change
Greece (1)	2.2	7.8	82.4	0.8	-16
Portugal (2)	2.9	9.6	82.4	7.0	-11.8
Ireland (3)	11.8	8.0	76.5	-12.4	-7.6
Israel (=4)	1.4	4.9	77.8	-7.0	-6.2
Spain (=4)	1.5	5.7	58.8	-2.9	-3.7
Mexico (6)	3.3	6.8	82.4	-0.9	-0.7
Canada (7)	2.2	6.8	85.7	-4.9	-1.1
Japan (8)	0.4	3.6	55.6	-0.5	4.5
France (=9)	0.5	5.6	76.5	-7.4	-0.8
Italy (=9)	1.8	10.8	64.7	-11.1	-2.9
Belgium (=11)	1.3	10.8	82.4	-3.1	-3.1
Switzerland (=11)	0.7	3.1	47.1	-15.3	-1.8
Britain (13)	1.7	8.4	100	1.1	-3.4
Colombia (14)	4.4	10.9	94.1	-10.2	-3.1
Norway (15)	2.1	6.0	94.4	6.7	10.9
Turkey (16)	2.3	57.8	100	131.5	-3.5
Luxembourg (17)	1.4	6.2	82.4	-11.6	3.1
Iceland (18)	2.1	8.5	94.4	-13.0	-4.3
Netherlands (19)	2.5	12.5	88.9	-12.4	-3.3
United States (20)	0.2	6.9	94.4	-9.7	-4.9
Austria (=21)	3.4	9.7	94.1	-15.8	-2.3
South Korea (=21)	1.7	5.0	82.4	-19.1	2.7
Chile (23)	-1.7	11.4	88.2	32.3	-1.5
Slovenia (24)	-1.2	9.1	88.2	-15.1	-4.3
Hungary (25)	2.0	20.0	88.2	-12.8	-1.9
Denmark (26)	0.8	10.3	94.4	-8.4	-2.1
Poland (27)	2.8	15.9	100	-20.3	-5.1
Sweden (28)	1.3	9.0	87.5	-21.5	-0.8
Finland (29)	0.7	7.9	88.9	-14.1	0.2
Germany (30)	1.3	10.0	88.2	-17.8	0.7
Czech Rep. (31)	0.8	14.4	94.4	-12.1	1.0
Slovakia (32)	1	14.1	100	-15.7	-0.7
Latvia (33)	0.1	20.0	94.1	-13.0	1.9
Estonia (34)	-3.1	16.7	94.1	-12.8	2.7

*Or latest available †Share of product categories with an annual price rise of more than 2%

‡National stockmarket indices §Forecast

Sources: OECD; IMF; Fitch; ONS; The Economist

ישראל דורגה במקום הרביעי בדירוג "הכלכלות המצליחות" של אקונומיסט לשנת 2022:

אחת לשנה המגזין Economist מפרסם את דירוג הכלכלות המצליחות לשנה החולפת. על מנת להעריך ולדרג מדינות הוא משתמש באינדיקטורים כלכליים מרכזיים: תוצר, אינפלציה, ביצועי שוק המניות, חוב ממשלתי וכו'.

בסקירה של 2022, במקום הראשון דורגה יוון אשר הצליחה לכווץ את שיעור החוב ב-16%. במקום השני דורגה פורטוגל עם כיווץ שיעור החוב בכ-11.8%. במקום השלישי אירלנד שנהנית מגידול בתוצר של 11.8%, זאת הודות לפעילות חברות רב-לאומיות גדולות הפועלות בה. **ישראל דורגה במקום הרביעי, בעיקר הודות לשיעור האינפלציה הנמוך.**

ארצות הברית דורגה במקום 20 עם צמיחה מזערית של 0.2% ואינפלציה של 6.9%. יפן דורגה במקום השמיני עם תנודתיות נמוכה יחסית ב-5 האינדיקטורים השונים. קנדה דורגה במקום השביעי ודרום קוריאה במקום ה-21.

על כן, ניתן ללמוד שמצבה של הכלכלה הישראלית בהסתכלות על חמשת אינדיקטורים אלא הוא מין הגבוהים בהשוואה למדינות השונות. תרומה רבה לאיתנותה של הכלכלה ניתן לראות בתגובה המהירה למשבר הקורונה ומקורות הגז הטבעיים.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

אלה גורביץ', מנהלת המחלקה למחקר כלכלי
ellag@industry.org.il

03-5198810
טל לייבזון, כלכלן המחלקה
talleibson@industry.org.il
פלג סהר, כלכלן המחלקה
pelegs@industry.org.il